

Bevarandeplan för Natura 2000-området Stadsparken i Lund SE0430156

Stadsparken i Lund, Foto: Magnus Lewan via Wikipedia

Grunduppgifter om Stadsparken i Lund

Län:	Skåne
Kommun:	Lund
Läge:	Centralt i Lund.
Markägare:	Kommunen
Areal:	11,3 ha
Skyddsform:	Saknas
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 2002-01. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12. SAC fastställt av Regeringen 2011-03. Bevarandeplan fastställd och kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2017-12-21 respektive 2017-12-22.
Reviderad:	2017-03

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området. I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

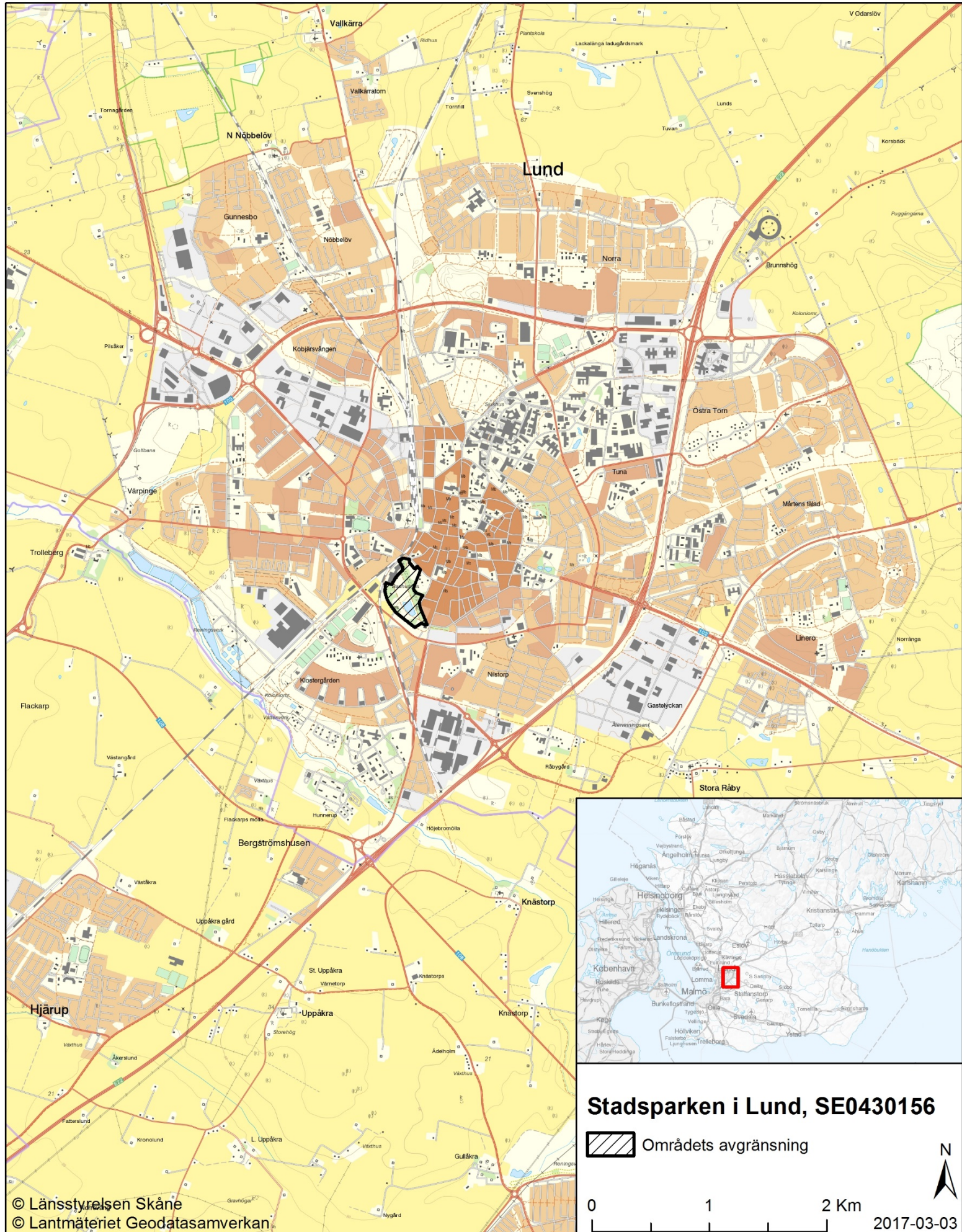
Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	7
Bevarandemål.....	8
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	9
Naturtyper.....	9
Natura 2000 – arter.....	10
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	10
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	12
Skydd och reglering.....	13
Prioriterade bevarandeåtgärder.....	13
Restaureringsåtgärder.....	13
Löpande skötsel.....	13
Uppföljning.....	14
REFERENSER.....	14
BILAGOR.....	14
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	15
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	16
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	17
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	18

Översiktskarta

Natura 2000-området Stadsparken i Lund, SE0430156

Stadsparken i Lund, SE0430156

 Områdets avgränsning

0 1 2 Km

2017-03-03

Områdesbeskrivning

Stadsparken i Lund anlades som utställningsområde (Lundautställningen 1907) vid 1900-talets början på en centralt belägen plats inom stadsgränsen i sydvästra Lund för att vara lättåtkomligt för stadens invånare. I nordväst gränsar parken till Gyllenkroks allé som anlades i mitten på 1800-talet och genom parken går den gamla stadsvallen från 1300-talet. Fram till 1980-talet skedde ingen föryngring av träd- och buskbeståndet i parken. Träden var likåldriga och parken förtätades sakta. Idag sker en successiv föryngring av parkens träd och buskar, förutom i anslutning till stadsvallen för att på sikt låta vallen framträda fritt. Parken är ett mycket uppskattat utflyktsmål med ett högt antal besökare, vilket tidvis kan vara slitande på parkens naturvärden. De senaste 5 åren har stadsparken utökats med nya ytor västerut, bland annat med anläggningar för spontanidrott, men Natura 2000-områdets utbredning följer fortfarande parkens tidigare gränser. Nämnvärt är också att flera befintliga ytor i parken under samma tidsperiod har förnyats.

Parken är uppbyggd som en klassisk park med alléer, buskage, skogsliknande ytor, klippta grönytor, rabatter, grusgångar och en större fågeldamm. Trädsammansättningen är en blandning av ask, ek, tysklönn, hästkastanj, lönn och andra trädslag. Stadsparkens åldrande träd utgöra livsmiljöer för sällsynta och hotade arter som är typiska för äldre skogsliknande parker. Den typ av flora och fauna som kan observeras i stadsparken återfinns vanligtvis naturligt i naturskogar och i träd bärande hagmarker med lång trädkontinuitet. Parken har dessutom ett väldigt stort antal hålträd, vilket är en förutsättning för att många hotade arter ska trivas, men tyvärr är majoriteten av dessa träd förhållandevis unga och har inte hunnit utveckla många av de värdefulla karaktärer och välutvecklade håligheter som ofta hittas hos äldre träd. De äldre träden har vårdats i parken under längre tid och med tiden blivit en sista rest och tillflyktsort för arter som har försvunnit från det omgivande närområdet pga. förlusten av livsmiljöer, vilket är fallet med Natura 2000-arten hålträdsklokrypare. Parken har en skötsel som är typisk för parker där bl.a. borttagandet av skadade och "farliga" träd förekommer, vilket inte alltid rimmar väl med de behov som en del av områdets rödlistade arter har. Populära parkmiljöer är notoriskt svåra att sköta på ett naturvårdsmässigt korrekt sätt då kompromisser ofta måste göras för att även kunna tillmötesgå parkens syfte och besökares förväntningar. Dagens naturtyper i området kan till stor del räknas som artificiella och saknar en del strukturer som vanligtvis är naturligt förekommande; t.ex. finns det brist på typiska arter och död ved. Den döda ved som ändå uppstår flyttas till områdets södra del och är där tänkt att fungera som faunadepåer. För att kompensera bristen på död och förmultnad ved har även stora mulmholkar placerats ut i områdets södra del strax väster om Mejeriet.

I parken finns flera lavar knutna till gamla träd, men det är tydligt att luftföroreningar från den omkringliggande stadsmiljön har en negativ inverkan på lavfloran (speciellt i områdets östra del). Det finns också många olika typer av fladdermöss i stadsparken, inklusive den rödlistade sydflassermusen. Fladdermössen har troligtvis gynnats avsevärt av parkens många hålträd. Kommunen har även satt upp fladdermusholkar i parken. På stadsvallen som går genom parken finns en mångfald med blomflugor, och här lämnas en del blommande örter som annars hade klippts ner. En del av örterna är rester av gamla gräsfröinsåningar, vilket i sig är av visst kulturhistoriskt intresse. Även i sydvästra kanten av parken finns en botaniskt intressant historik med en del ovanligare förvildade parkväxter, t.ex. gul vallört och hasselört, men även den rödlistade etternässlan.

Natura 2000-arten hålträdklokrypare har så sent som 2016 observerats i parken. Under lång tid fanns farhågor att arten hade försvunnit från parken (innan 2016 var det senaste fyndet från 90-talet), men så är alltså glädjande nog inte fallet. En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Stadsparken i Lunds naturtyper med arealer 2009 och Natura 2000-arter. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
9070, Trädklädd betesmark		1,2	1,2
9130, Näringsrik bokskog		0,56	0,56
Total areal naturtyper		1,8	
Total områdesareal		11,3	
Natura 2000-arter	Bevarandestatus		
Hålträdklokrypare (<i>Anthrenochernes stellae</i> , 1936)	Icke fullgod		

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatsdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

Motivering till Natura 2000-klassning: Stadsparken i Lund har en starkt isolerad förekomst av hålträdsklokrypare. Området ligger i centrala Lund och är således en populär och viktig plats för friluftslivet och rekreation. Antalet hålträd i parken är högt, och det finns en betydande mångfald av fladdermöss.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Stadsparken i Lund är att bevara Natura 2000-arten hålträdsklokrypare och dess livsmiljö med äldre hålträd med mycket mulm.

Naturtyperna trädklädd betesmark (9070) och näringsrik bokskog (9130) ska uppnå och bevaras i fullgod bevarandestatus. De prioriterade bevarandevärdena i parken är de hålträd och äldre träd som är av avgörande betydelse för bevarandet av hålträdsklokryparen och många andra hotade och skyddade arter. För arten hålträdsklokrypare är bevarandesyftet att arten ska ha en fullgod bevarandestatus.

Bevarandemål

Arealen av trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 1,2 hektar och arealen näringsrik bokskog (9130) ska vara minst 0,56 hektar. Typiska och karakteristiska arter samt andra naturligt förekommande arter, t.ex. fladdermöss, ska föryngra sig. Ingen antropogen näringstillförsel ska förekomma. I stadsparkens fall innebär det främst medveten eventuell gödsling av öppna gräsytor och rabatter. Småskaliga naturliga processer, t. ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp eller enstaka stormfällning ska påverka dynamik och struktur. Lövträd ska präglja miljön i naturtyperna, och krontäckningen ska variera, men inte vara så pass sluten att miljön under träden är permanent skuggad. Trädsiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas rikligt med gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar, och det ska vara tämligen allmänt med stående döda, döende eller delvist döende träd. Se bilaga 3 för mått på ålder och grovlek mm. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska präglja naturtyperna genom en variation mellan täta resp. öppna och glest beskogade delar samt bryn. Blommande örter, buskar och träd ska utgöra ett påtagligt inslag i delar av området. Gran, buskar och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området (även om detta scenario är högst osannolikt i dagsläget pga. parkskötseln), men ungräd som ska fungera som ersättningsträd för de äldre träden får förekomma. Igenväxningsvegetation ska inte tillåtas dominera i fält- eller busksiktet. Det ska finnas rikligt med för naturtyperna typiska och karakteristiska arter. Processer och strukturer ska förekomma i sådan omfattning att typiska och karakteristiska arter som är beroende av dessa kan fortleva långsiktigt i området.

För naturtypen trädklädd betesmark (9070) finns följande typiska arter inom området: lönnlav, rödkämpar och sydlig blekspik. Dessa arter ska föryngra sig inom området.

För naturtypen näringsrik bokskog (9130) finns följande karakteristiska arter inom området: långsvingel och bok. Dessa arter ska föryngra sig inom området.

Hålträdklokryparen ska i parken finnas i populationer som är livskraftiga och i så stort antal att de inte löper en förhöjd risk att drabbas av problem förknippade med inavel. Det ska finnas rikligt med substrat för arten i form av mulm i välutvecklade hålträd (lövträd), men det ska även finnas hålträd i tidigare utvecklingsstadier som i framtiden kan fungera som ersättare för de äldre hålträden. Det bör även finnas högstubbar och lågor med varierande solexponering.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Trädklädd betesmark (9070)

Den största naturtypen i området består av naturtypen trädklädda betesmarker. Naturtypen är starkt knuten till bete, men bete förekommer idag inte i stadsparken, utan hävden består främst av slitage från besökare och klippning av gräsytor. Vegetation under träden består ofta av enbart gräs och örter, och igenväxningsvegetation förekommer inte. Hålträd finns i naturtypen.

Naturtypen har en icke fullgod bevarandestatus bland annat pga. det förhållandevis låga antalet typiska arter och brist på föryngring av träd som kan ta över efter de äldre träden.

Näringsrik bokskog (9130)

Naturtypen näringsrik bokskog är den andra naturtypen i området. Hävden består som i rester av området till stor del av slitage från besökare och klippning. Det finns även någon enstaka buske, men för övrigt är igenväxningsvegetation icke förekommande. Fältskiktet är begränsat till framförallt gräs, örter och grusgångar. Många av träden är gamla, och det finns många hålträd.

Pga. att naturtypen går längs med stadsvallen, som är ett fornminne, så finns begränsade möjligheter att genomföra åtgärder i naturtyper. Se stycket om fornlämningar under rubriken Skydd och bevarandeåtgärder.

Naturtypen klassas som icke fullgod bland annat pga. att för naturtypen typiska arter inte existerar och antalet karakteristiska arter är lågt. Precis som för naturtypen trädklädd betesmark (9070) finns det en brist på yngre ersättningsträd som kan ta över efter de gamla träden.

Natura 2000 – arter

Hålträdklokrypare (1936)

Hålträdklokrypare föredrar olika typer av gammal lövskog med lång kontinuitet. Exempel på ställen där man kan hitta hålträdklokrypare idag är i ihåliga levande lövträd, högstubbar, lågor och större nedfallna grenar i naturskogar, skogsliknande parker eller ädellövträdsdominerade hagmarker. Hålträdklokrypare gillar solexponerade träd och gynnas av åtgärder som håller trädsiktet öppet, men arten tycks även överleva i hålträd som står relativt skuggigt.

Arten har ett annorlunda sätt att sprida sig på. Den hakar sig fast på benen av större insekter, och liftar sen på dessa i förhoppning om att värdinsekten ska landa i en för arten passande miljö. Det är uppskattat att arten kan sprida sig upp till 500 meter på detta sätt. Populationen av hålträdklokrypare i stadsparken antas vara väldigt isolerad från andra populationer, vilket leder till att stadsparkens hålträdklokrypare löper stor risk att drabbas av problem som är kopplade till inavel. Det är osäkert hur många individer av hålträdklokrypare som existerar i parken, så dagens inavelgrad är okänd. Det osäkra individantalet gör också att det är svårt att sätta upp kvantitativa mål för artens populationsstorlek inom området.

Att nya individer skulle sprida sig till stadsparken från andra områden anses också vara väldigt osannolikt. Skulle arten försvinna från stadsparken skulle den troligtvis inte kunna återetablera sig där på naturlig väg. Däremot finns det potential för arten att med lite tur sprida sig till passande hålträd i det omgivande landskapet, t.ex. träd i Lundagård eller parkmiljöerna i Klostergården.

Antalet hålträd i parken är högt, men den låga åldern på många av träden gör att det finns få träd som har välutvecklade hål. Bristen på äldre hålträd med välutvecklade hål kan hota artens framtida bevarande i området. De mulmholkar som har placerats ut i områdets södra del kan förhoppningsvis fungera som artificiella livsmiljöer för arten.

Som tidigare nämnt är dessutom populationsstorleken för hålträdklokrypare i området bristfällig. Artens räknas som icke fullgod.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Avverkning av träden inom området eller i omkringliggande områden.
- Avverkning av hålträd, nästa generations hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Brist på förnyring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i parken.
- Borttagning och bortforsling av markliggande död ved ut ur området.
- Avverkning av ”farliga träd” eller träd med skadade grenar i syfte att åtgärda potentiella faror för besökare. Besökares säkerhet ska alltid tryggas eftersom området är en klassisk parkmiljö, men kompromisser kan hittas för att försöka bevara äldre och värdefulla träd som på något sätt anses utgöra faror. T.ex. kan eventuella farliga grenar tas bort istället för att hela trädet avverkas.
- Igenväxning som minskar hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Fragmentering är ett hot mot hålträdsklokrypare, som pga. otillräckligt genetiskt utbyte kan drabbas av inavelsdepression. Eftersom kunskapen om populationsstorleken för arten i stadsparken är bristfällig kan inavelsproblem till följd av för låg populationsstorlek heller inte uteslutas.
- Brist på naturliga störningar som påverkar träden. I Lunds stadspark står besökare för en del positiv störning.
- Besökarna i parken kan också påverka miljöerna negativ genom t.ex. medveten skadegörelse eller mycket slitage. Nedskräpning kan också vara ett relevant problem i området i och med den stora mängden besökare. För att minska nedskräpningen finns soptunnor i parken, och städning sker.
- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) som skadar mark och vegetation.
- Tillförsel av bekämpningsmedel, kemikalier och förurning från parkskötsel, omkringliggande stadsmiljö och nederbörd. I dagsläget används inga kemiska preparat, t.ex. vid ogräsbekämpning, i parkens skötsel.
- Luftföroreningar. Både från nedfall och från direkt exponering till t.ex. fordonstrafik. Luftföroreningar påverkar områdets lavflora negativt, och detta är tydligt i framför allt områdets östra del där många träd idag huvudsakligen präglas av tåligare lavararter och en relativt artfattig lavflora.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Spridning av invasiva arter, t.ex. främmande parkväxter. Främmande ”exotiska” växter och träd finns i parken. Främmande arter är troligtvis inte ett stort hot mot parkens trädknutna naturvärden i dagsläget, men det numera allmänna problemet att främmande invasiva arter sprider sig till närområdet (eller ännu längre) och riskerar att skada naturen, människor eller affärsverksamheter ska beaktas och inte underskattas.

Skydd och bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som behöver göras löpande.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art-och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådats med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Det är också kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne som avgör om en åtgärd bedöms påverka eller inte påverka en fornlämning. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning. Synliga fornlämningar, som i stadsparkens fall bl.a. innefattar Stadsvallen som löper genom parken, har inte bara ett fysiskt skydd, utan även ett visuellt skydd. Ansökan om tillstånd att utföra visuella åtgärder så som t.ex. trädfällning eller lämnandet av högstubbar kan därför nekas inom vissa områden.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning eventuellt fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om **tillstånd inte kan ges** och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att uppföra byggnationer inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Stadsparken i Lund saknar utöver Natura 2000-statusen annat heltäckande områdesskydd, men är delvis utpekad som riksintresse för kulturmiljövärden. Riksintresset täcker den nordöstra fjärdedelen av området.

Pga. områdets användning och syfte som park är det osannolikt att det går att använda sig av traditionella metoder och överenskommelser för att reglera skötseln, t.ex. naturvårdsavtal eller miljöersättning, och upprätta ytterligare skydd, t.ex. naturreservat. Däremot går det att ha en dialog med kommunen och ansvariga för kulturmiljö och Natura 2000 på Länsstyrelsen för att försöka hitta en överenskommelse om hur området ska kunna skötas som park och samtidigt värna om naturvärdena utan att besökarens säkerhet, fornlämningar eller parkens visuella intryck riskeras. Speciellt en överenskommelse om hur hålträd och äldre träd ska bevaras är av högsta prioritet.

Stadsparken är reglerad med detaljplan (Svanelyckan 1 m.fl.).

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandeåtgärderna i området är framför allt annat att bevara och säkra de äldre hålträd som finns i området. Detta är av yttersta vikt för att hålträdsklokrypares livsmiljö ska säkras. För att på sikt bevara arten i området behöver yngre träd med mindre välutvecklade håll bevaras och utvecklas för att arten även i framtiden ska ha tillgång till sin livsmiljö.

Restaureringsåtgärder

- Skapa livsmiljöer för nyetablering av hålträdsklokrypare på lämpliga spridningsavstånd från Stadsparken i Lund.
- Säkra skyddet och bevarandet av de äldre hålträden som utgör viktiga miljöer för hålträdsklokryparen.
- Om det finns behov bör träd- och buskskiktet luckras upp vid faunadepåerna i områdets södra del så att det finns ljusinsläpp.

Löpande skötsel

- Bevarande och vård av äldre, ihåliga träd med mulm.
- Vid behov, skapa hålträd för att undvika ett avbrott i kontinuiteten.
- Bevarande och vård av uppväxande träd för att skapa en varierad åldersstruktur på träden i parken och få en kontinuitet i förekomsten av ihåliga mulmträd.
- Högstubbar bör lämnas orörda. Lågor och större nedfallna grenar bör lämnas som faunadepåer inom området. I dagsläget lämnas död ved som faunadepåer i områdets södra del.
- Återplantering av trädslag som har goda förutsättningar för att hysa en ved- och hålträdslevande fauna. Exempel på trädarter är ask, bok, ek, hästkastanj, lind, lönn, pil, tysklönn och valnöt.
- Fortsatt användning av mulmholkar och underhåll av dessa.

- Fortsatt sparande av blommande örter på stadsvallen och underhåll av fladdermusholkarna. För att bevara mångfalden av blommande örter på stadsvallen bör vallen lämnas oklippt under större delen av våren-sommaren och inte klippas förrän efter mitten av juli. En viss försiktighet vid klippning och ogräsbekämpning kan även behövas i parkens sydvästra kant där en del ovanliga förvildade parkväxter kan förekomma.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Artdatabankens Artfaktblad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Arup, U. 2013. *Lavfloran i Lunds stadspark och Allhelgonparken*. AREK Biokonsult HB på uppdrag av Lunds kommun.
- Ahlén, J och Malmqvist, A. 2016. *Inventering av ihåliga träd, fladdermöss och hålträdklokrypare i Lunds stadspark*. Naturcentrum AB på uppdrag av Lunds kommun.
- Detaljplan för Svaneluckykan 1 m fl i Lund, Lunds kommun. Stadsparken.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Malmqvist, A. 2004. *Inventering av ihåliga träd i Lunds stadspark*. Naturcentrum AB på uppdrag av Lunds kommun.
- Malmqvist, A. 2004. *Lunds stadspark och S:t Larsparken: Naturvärdesbedömning och inventering av skyddsvärda arter knutna till gamla träd*. Naturcentrum AB på uppdrag av Lunds kommun.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund
- Rödlistade arter i Sverige 2015, 2015. *ArtDatabanken SLU, ISBN: 978-91-87853-10-4*.
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.
- Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2 Hålträdklokrypare, *Naturvårdsverket 2011. NV-01162-10*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Näringsrik bokskog, *Naturvårdsverket 2012. NV-04493-11*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Trädklädd betesmark, *Naturvårdsverket 2012. NV-04493-11*.

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Gabrielle Rosquist

Senast reviderad 2017-05-16 av Joel Jansson

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

9070- Trädklädd betesmark.

9130- Näringsrik bokskog.

Icke-naturtyper

3000- Vatten.

6910- Öppen kultiverad gräsmark.

6999- Exploaterad mark, ickenatura-naturtyp.

9900- Ickenatura-skog.

9930- Trädklädd kultiverad gräsmark.

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med "gamla träd" avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter i området enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/Annan fakta
Ospecificerad naturtyp			
Däggdjur	Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>	F, B4
	Dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	F, B4
	Gråskimlig fladdermus	<i>Vespertilio murinus</i>	F, B4
	Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	F, B4
	Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>	F, B4
	Sydfladdermus	<i>Eptesicus serotinus</i>	F, EN, B4
	Trollpipistrell	<i>Pipistrellus nathusii</i>	F, B4
	Vattenfladdermus	<i>Myotis daubentonii</i>	F, B4
Fåglar	Brandkronad kungsfågel	<i>Regulus ignicapilla</i>	F, VU
	Gulhämling	<i>Serinus serinus</i>	F, VU
	Nötkråka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	F, NT
	Stjärtand	<i>Anas acuta</i>	F, VU
Insekter	Mindre parkblomfluga	<i>Myolepta dubia</i>	VU
	Svart hålblomfluga	<i>Mallota cimbiciformis</i>	NT
	Vitstjärtad mulmstyltfluga	<i>Systemus leucurus</i>	NT
	-	<i>Australachalcus melanotrichus</i>	NT
	-	<i>Phloeophagus thomsoni</i>	NT
Trädklädd betesmark (9070)			
Insekter	Alléblomfluga	<i>Xylota xanthocnema</i>	NT

	Fyrfläckad vedsvampbagge	<i>Mycetophagus quadriguttatus</i>	NT
	Gråbandad trägnagare	<i>Hemicoelus costatus</i>	NT
	Gulbrokig barkfluga	<i>Xylomya maculata</i>	EN
	Mindre parkblomfluga	<i>Myolepta dubia</i>	VU
	-	<i>Nosodendron fasciculare</i>	EN
	-	<i>Ptenidium gressneri</i>	NT
	-	<i>Quedius truncicola</i>	VU
Lavar	Elegant sköldlav	<i>Melanohalea elegantula</i>	NT
	Grynig dagglav	<i>Physconia grisea</i>	NT
	Sydlig blekspik	<i>Sclerophora amabilis</i>	EN
Spindeldjur	Hålträds-klokrypare	<i>Anthrenochernes stellae</i>	NT, B2
Näringsrik bokskog (9130)			
Kärlväxter	Klibbveronika	<i>Veronica triphyllos</i>	VU
Lavar	Elegant sköldlav	<i>Melanohalea elegantula</i>	NT
	Grynig dagglav	<i>Physconia grisea</i>	NT
Icke naturtyper			
Kärlväxter	Etternässla	<i>Urtica urens</i>	NT
Insekter	Fyrfläckad vedsvampbagge	<i>Mycetophagus quadriguttatus</i>	NT
	Vasstandad trädbasbagge	<i>Lissodema denticolle</i>	NT
Lavar	Elegant sköldlav	<i>Melanohalea elegantula</i>	NT
	Grynig dagglav	<i>Physconia grisea</i>	NT
	Sydlig blekspik	<i>Sclerophora amabilis</i>	EN

Bevarandeplanen för Stadsparken i Lund

Syftet med Natura 2000-området Stadsparken i Lund i Lunds kommun är att bevara populationen av den ovanliga hålträdsklockryparen och dess livsmiljö.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000- området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane